

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăștie“ și „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului“.

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România și străinătate 15 lei pe an.

APARE:

În fiecare Duminică.

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifa, cu prețuri moderate
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.

EXPOZIȚIUNEA NAȚIONALĂ ROMÂNĂ.

După „Curierul Financiar“ arătăm despre această expoziție următoarele:

În cursul anului viitor 1906 se împlinesc 40 de ani de la urcarea pe tron a gloriosului Rege Carol I. de Hohenzollern și întemeierea monarhiei constituționale ereditare.

O dată așa de memorabilă nu putea fi mai bine sărbătorită de cât prin organizarea unei Expoziții Naționale, în care să se pună față în față trecutul de la 1866 și prezentul de la 1906 putându-se astfel cuprinde printr-o singură privire progresele realizate în acest interval de 40 ani.

În acest scop, ministrul domeniilor a cerut Camerei autorizarea de a deschide un credit extraordinar de 1,600.000 lei necesari pentru cheltuielile Expoziției Naționale ce va avea loc în București, sumă care se va lua ca împrumut de la Casa de depuneri și se va așeză în 5 ani consecutivi prin rate anuale egale care se vor înscrie în bugetul de cheltuieli al ministrului de agricultură.

FOIȚĂ

© plimbare folositoare.

Intr-o zi un tată bun și cu frica lui Dumnezeu, se plimba împreună cu fiul său prin grădina minunată a unui vecin. Răcoarea aerului de primăvară, frumuseța feluritelor arbori și a florilor mirositoare, pe care se zăreau încă sclipind picăturile de rouă ale dimineții, umplură de nespusă bucurie inima plâpândă a micului Teodor.

— Ah, tătice! cât de frumos îi aici! strigă el; Nici odată n'am simțit atâta plăcere, ca acum!

— Da, iubitul meu, răspunde tatăl, aicea fără să vrei și se deșteaptă în suflet simțul de iubire și recunoștință către marele Făcător al naturii, Carele ne învrednicește pe noi, nevrednicele Sale făpturi, să ne îndulcim din niste plăceri așa de curate!

În expunerea de motive ce însoțește proiectul de lege prezentat Camerei, dl Ioan Lahovari pune într-un luminos relief rezultatul muncii neobosite și neîntrerupte a Suveranului și a Națiunii sub această domnie de 40 ani, pe care în tot cursul anelor noastre o singură altă domnie a egalat-o: aceea a lui Ștefan-cel-Mare.

Principatele vasale de odinioară au devenit un regat independent a cărui prosperitate și putere de muncă mereu crescând prin dezvoltarea repede a numărului populației sale muncitoare și inteligente, prin punerea în valoare a bogățiilor sale naturale, prin marile lucrări de utilitate publică executate cu o perseverență neobosită în cursul acestei lungi și fecunde domnii.

La 1866 nu era pusă în circulație nici o linie ferată, nu exista de cât o rețea incompletă de căi naționale, cele județene și vecinale ne fiind nici măcar începute, astăzi posedă peste 3.300 km. de căi ferate în exploatare, din care cea mai mare parte a fost construită de noi înșine cu inginerii noștri, podul

Carol I. peste Dunăre figurează printre cele mai mărețe opere pe care știința inginerilor le-a creat în decursul veacului trecut. Toată Europa, lucrările de la Constanța terminate, vor face din acel port unul din cele mai frumoase ce sunt pe Marea Neagră.

Pavilionul comercial, al României altă dată necunoscut pe ciele maritime ale Europei, astăzi se arată în Marea de Nord, în Mediterană și marea Egeică.

Capitala țării și principalele orașe s'au transformat.

Mărețele monumente, fala artei românești naționale, odinioară ajunse aproape în stare de ruină, s'au restaurat, readunându-se sub domnia Regelui Carol, la vechea lor splendoare din vremea lui Neagoe Basarab, lui Ștefan-cel-Mare și a lui Vasilie Lupu.

Producția agricolă în cei din urmă 20 ani a crescut cu sută în sută.

Comerțul exterior, al României care la 1835 ajungea abea la suma de 36 milioane lei pe an, a întrecut în 1893 cifra de 800 milioane.

Industria, la rândul ei, a început a prinde rădăcini și permite să pro-

— Da, tătice, asta-i de mirare!

— Dar bagă de seamă iubitul meu, urmă tatăl, că această observație poate fi folositoare și pentru tine, căci același lucru se întâmplă și cu copiii: Când ei sunt îngrijiți și ținuți de aproape, atunci cresc bine și se fac cuminiți și cu purtare frumoasă, așa în cât toți oamenii de bine privind-i, se bucură și-i iubesc, după cum te bucuri și iubesti acești arbori și aceste flori frumoase. Din potrivă, când copiii cresc de capul lor, fără să fie îngrijiți și supravegheați de aproape, atunci cele mai de multe ori ei se fac obraznici, grosolani, și toată lumea îi privește cu neplăcere. Și când astfel de copii se fac mari, nimenea n'are nici o încredere într'înșii, și ei, fiindcă n'au învățat nimic bun și folositor în copilărie, sunt nevoiți să ducă o viață sărăcăcioasă și împovărată de nevoi. Iată pentru ce, iubitul meu, dorind să te vedem cândva un tânăr d'ștept, priceput și cu purtare frumoasă, și eu și buna ta mamă urmărim toate

— Dar spune-mi, tătice, de ce toți arborii de aicea sunt așa de drepti și de frumoși, pe când prin alte locuri am văzut mulți strâmbi și cu crengile uscate? Poate că aceștia sunt alt soi de arbori?

— Nu, iubitul meu, deosebirea aceasta nu vine de acolo, că aceștia ar fi alt soi de arbori, ci ea vine de acolo, că arborii de aicea au fost bine îngrijiți, și când erau mititei, au fost totdeauna curățiți și îndreptați, pe când pe aiurea arborii cresc cum să întâmplă, fără nici o îngrijire din partea nimănui.

— Da florile de ce sunt aicea așa de frumoase și de mari; iar nu ca pe aiuria, mici și sgârcite? — De aceea, răspunde tatăl, Pentru că aicea ele sunt îngrijite, udate și îndată ce se ivesc printre ele buruienii rele, cari le-ar împiedica de a crește, acelea sunt smulse numai decât; iar pe aiurea florile cresc fără nici o îngrijire: nimenea nu caută de ele și nu le udă. Îngrijirea, cum vezi, însemnează foarte mult pentru arbori și pentru flori.

ducă în țară o mulțime de obiecte, pe cari altă dată era nevoită a le aduce din străinătate.

Creditul Statului, atât înăuntru, cât și în afară, s'a ridicat și se apropie încetul cu încetul de nivelul la care au ajuns Statele cele mai înaintate; căci la începutul domniei lui Carol împrumutul contractat a costat 18% dobândă, astăzi împrumuturile cu 5% sunt pe cale de a dispărea și ultima conversiune votată de Parlament ne permite să sperăm a vedea apropiindu-se momentul când nici un împrumut al Statului român nu va trece peste 4% dobândă.

În toate ramurile științei moderne are ea astăzi atâți bărbați distinși, cari fac onoare numelui românesc și sunt în comunicațiune intelectuală cu colegii lor din instituțiunile culturale ale Europei.

Putem cu drept cuvânt spera că în curând România va putea aduce și dânsa partea sa contributivă la opera la care colaborează de atâția ani celelalte națiuni și va îmbogăți, la rândul său, patrimoniul comun al omenirii civilizate.

Acestea sunt roadele binefăcătoare ale unui Ere de stabilitate, sub conducerea unei Rege înțelept și patriot. Expozițiunea Națională are a ne face să vedem puterea muncii ce am depus și rezultatele ce am obținut într'un timp care de și lung pentru o viață de om, nu este de cât un moment în viața unui popor. Programe și alte detalii se vor publica în Nr.ii viitori.

purtările, toate apucăturile, toate mișcările și toate vorbele tale; observăm neajunsurile și lipsurile tale și căutăm să le îndreptăm; nu-ți dăm voie să faci cunoștință cu copii răi, dela care tu ai putea să împrumuți și să înveți lucruri și vorbe urite; ne silim chiar din cea mai fragedă copilărie a ta să-ți resădim în inimă respectul și iubirea către credința și legea stântă, fără de care omul, chiar de ar avea toate pe lume, nu poate fi cu adevărat fericit. O! Tudorell câtă grije avem noi de tine! Invrednici-ne-va oare pentru toate acestea Tatăl ceresc, să te vedem odată om luminat și cu minte, creștin bun și fiu folositor al patriei! Da, fără îndoială, El va auzi rugăcuniile noastre! Lacrimele bunei tale mame nu vor rămânea neprețuite de Dânsul, ci ne va trimite prin tine mângâiere la bătrânețe.

O lacrămă se zări sclipind în ochii tatălui. El nu mai putu vorbi. Simțitorul copil nu răspunse nimic, dar sărută cu căldură

D o l a

„Reuniunea de agricultură din c. Timiș“

Programul de activitate al societății economice comunale ca despărțăminte ale „Reuniunii de agricultură din comitatul Timiș“.

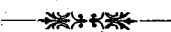
(Urmare și finet)

Inființarea societății economice din Seciani.

În 11 Aprilie a. c. s'a înființat în comuna Seciani (comitatul Timiș) la propria dorință a locuitorilor acestei comune o societate economică din 110 membri. Cu înființarea acestei societăți numărul societăților economice aparținătoare Reuniunii de agricultură din comitatul Timiș s'a urcat la 41. Că locuitorii acestei comune arată mare interes pentru înaintarea și înflorirea comunei lor pe terenul economic, a dovedit faptul, că la adunarea generală de constituire ținută în ziua de 11 Aprilie n. s'a prezentat întreaga comună pentru a asculta sfaturile și îndrumările folositoare, de cari țăranii mare lipsă au avut. La rugarea comunei oficiul central al Reuniunii de agricultură din com. Timiș a delegat ca reprezentant al ei la constituire pe dl referent Nicolae Iancu. Președintele ad-hoc dl preot gr.-or. Vasile Roman deschizând adunarea salută pe dl Iancu în numele comunei și-l roagă, să binevoiască a arăta mai pe larg scopul și favorurile de cari se poate bucura comuna prin înființarea societății economice. Dl Iancu reamintește timpurile trecute și dovedește, cu cât mai grea este lupta pentru existență în timpurile prezente ca în trecut. Lumea înaintează din zi în zi și cu înaintarea culturii și înmulțirea omeniei, se înmulțesc și cerințele pentru a putea trăi. Pământurile sunt mai scumpe ca în trecut; pe unul și același teritor trebuie să trăiască mai mulți oameni.

mâna tatălui său, arătând prin aceasta, că povețele și sfaturile părintești pătrunseseră adânc în plăpânda lui inimă.

(Va urma)

Probleme de rezolvat.

Problema I. În popor este următoarea problemă:

Să zice că mai multe găște sburau pe sus, ear una care era jos vâzându-le le zise:

— Bună ziua o sută de găște.

— Nu suntem o sută, i-ar fi răspuns una din cele de sus; dacă am fi încă pe câte suntem, și încă pe jumătate și încă un sfert și apoi abia cu tine, am face o sută.

Care este deslegarea aritmetică a acestei probleme?

Lucrarea pământului în ziua de azi cere mai multă jertfă, mai mari cheltueli și totuși venitele după munca grea sunt mai puține. În ziua de azi economul numai așa poate exista, dacă ține pas cu înaintarea culturii și lucră pământul seu corăspunzător timpului present. Existența sa economul numai prin o organizațiune bună și bine condusă și o poate asigura. Arată apoi ce însemnătate mare are întrunirea mai multor puteri mici la o putere mai mare pentru ajungerea unui scop. Aduce exemple despre rezultatele frumoase a societăților economice din Germania, apoi acelor din comitatul Timiș și arată cu cât au înaintat economii comunelor unde s'au înființat societăți înainte de vre-o câțiva ani. Cetește și explică apoi statutele și programul de activitate.

Președintele constată înscrierea a 110 membri și fiind în sensul statutelelor mai mulți de 30 membrii înscriși societatea se declară de înființată. Să alege apoi funcționarii societății. Cu mare însuflețire să alege de președinte de onoare vrednicul preot *Vasile Roman*, de președinte executiv *Dumitru Lupu*, de vice-președinte *Ioan Lupu* și *Ilie Stanciu*. De notar, dl notar comunal *Ioan Bukovinski*, care încă mult bine a făcut pentru popor, de cassar *Stefan Lechi* și de bibliotecar *George Ostoiu*. După alegerea unui comitet de 12 membri și a unui comitet de supraveghiere de 3 membri să închee și autentifică protocolul. Președintele dl Vasile Roman, mulțumește cu cuvinte calde dlui referent Iancu pentru bunăvoința și paciența cu care a contribuit la înființare societății nouă și-l roagă ca să contribue și în viitor pentru prosperarea societății tinere. Dl Iancu salutând societatea nou înființată și pe funcționarii ei, asigură, că tot-deauna se va interesa pentru societatea aceasta

Problema II. Când voim să batem un cui într'o scândură subțire de lemn tare ca stejarul mai întotdeauna scândura se creapă. Care e cauza și cum am face să nu despice scândura?

Problema III. Se zice de un om care are stomac bun: *Acesta are stomac de ștruț.* De unde derivă această comparațiune?

Problema IV. Un măcelar a mers la târg cu 1000 cor. decis a cumpăra 100 capete de vite; câte a cumpărat din fiecare, dacă un bou costa 100 cor, o vacă 50 cor. și un vițel 5 cor.?

Cel ce va deslega aceste probleme va primi în Septembrie a. c. *gratis* 3 calendare ale „Bunului Econom“ pe anul 1906.

și arată ce interes mare arată Reuniunii centrale pentru toate societățile ei.

E bine impresionat de purtarea economilor din loc, însă scopul ei dorit societatea numai prin conlucrare în bună înțelegere și-l poate ajunge. Își exprimă dorința, ca ziua aceasta să fie începutul unei acțiuni îmbucurătoare pentru comună.

Excursiunile economice la Domeniile din Mezöhegyes.

Reuniunea de agricultură din comitatul Timiș va aranja la începutul lunii lui Iunie o excursiune la domeniile statului din Mezöhegyes, pentru a arăta economilor întocmirile frumoase ale acestor moșii de model precum și fabrica de zahăr și stațiunea pentru creșterea cailor de soiuri nobile de acolo.

Toate societățile economice aparținătoare Reuniunii sus amintite sunt rugate a trimite cel mult până în 26 Mai n. lista acelor membri, cari voesc să participe la această excursiune instructivă, la oficiul central al Reuniunii în Timișoara (piața Losonczy). Participanții vor călători cu bilete de jumătate și toate cheltuelile nu se urcă mai sus ca la 10—12 cor. Loc de întâlnire în Timișoara. Condițiunile și dispozițiunile mai pe larg se vor comunica la timp după însinuarea participanților.

In interesul lucrătorilor de câmp.

Direcțiunea Reuniunii de agricultură din Timișoara se va îngriji, ca toți lucrătorii de câmp, cari nu află lucru, să poată căpăta lucru după posibilitate pentru timp mai îndelungat prin intervențiunea Reuniunii. Ca reuniunea să poată fi orientată despre numărul lucrătorilor netocmiți și ca pentru timpul secerei să le poată medita lucru, sunt rugate toate presiunile societăților economice din comitatul Timiș, a stabili numărul lucrătorilor din comună și a trimite lista acelor la direcțiunea Reuniunii de agricultură din Timișoara.

Têrg de vin în Arad.

În 27, 28 și 29 Mai societatea viticultorilor podgoriilor arădane va aranja un târg mare de vin, în care se va arăta diferitele soiuri de vinuri ce se cultivă în regiunile aceste. Reuniunea de agricultură din Timișoara atrage atențiunea economilor din com. Timiș la acest târg de vin la care economii mult pot profita cu privire la cunoașterea unor vinuri bune speciale.

Dările

de Gr. Todica, absolvent al școlii sup. de stat.

Până și în doinele populare se tânguește adeseori plugarul nostru că »biru-i greu, povară mare«. Și în adevăr, că pentru oameni, cari nu poartă negoț, cari câștigă abia câte 1 coroană pe o zi de lucru, sau plugarul, care nu vede bani, decât vînzînd un miel, un vițel, o vită sau nește grâu: pentru toți aceștia sunt grele la cumpenă feluritele dări către stat, către comună, către instituțiile culturale (biserica și școală). Eată cuvîntul, pentru care credem potrivit a ne lumina mai de-aproape asupra dărilor.

Recunoaștem cu toții, că lipsurile Statului sunt multe și deosebite. Și cum aceste lipsuri merg crescînd, trebuie să fie și isvoare corîspunzătoare, cari să aducă venitele trebuincioase. Isvoare de aceste, aducătoare de câștig sunt moșiile proprii ale Statului, posta, telegraful și telefonul, multe căi ferate, monopolurile (vînzarea de tabac, sare timbre etc.)

Cel mai însemnat isvor rămîne darea, adică aceea povară bănească, ce o plătește fie-care cetățean de sine stătător, după averea și puterea sa.

Dările sau contribuțiile către stat sunt *directe* sau *nemijlocite* și *indirecte* sau *mijlocite*.

Să vedem întâiu cele directe:

1. *Darea de pămînt* o plătește ori-ce proprietar după pămîntul ce-l poate folosi și-l stăpînește. În acest scop s'a măsurat în mare și în mic (parcele) toată întinderea țerii socotind bunătatea pămîntului, folosul lui, apoi cheltuelile ce trebuiesc pentru a-l cultiva (lucra) și venitul curat. Toate aceste însemnări se fac și se țin în evidență în așa numitul catastru. A cincea parte și ceva (mai corect 25.5%) a venitului curat se încassează ca dare de pămînt. Anume: direcțiile financiare statoresc sumele pentru fie-care comună și trimit socoteala la primării, cari sunt datori să le repartisese pe singuraticii proprietari.

2. *Darea de casă* se statorosește după venitul curat al locuințelor.

Deosebim dare după chirie și dare după locuință, în înțeles propriu. Cea dintâiu se socotește după mărimea chiriilor, ear' cea de pe urmă (tot la 3 ani) după numărul odăilor de locuit.

3. *Darea de venit*. Obiectul acestei dări îl formează câștigul sau venitul provenit din ori-ce soi de lucru, afară de lucrul zilierilor (care nu cade sub dare). Această dare se împarte în 4 clase:

a) La clasa 1-a se vine darea muncitorilor obișnuiți: servitori, canceliști, meseriași etc.

b) La clasa 2-a e darea de câștig a proprietarilor.

c) Darea muncitorilor învățați: fabricanți, bancari, comercianți, advocați, medici, ingineri etc.

d) darea funcționarilor, cari au leafă fixă adică plată statorită (poștari, notari, funcționari de bancă etc).

(Va urma).

Congresul internațional al X-lea contra alcoolismului.

Al IX-lea congres internațional ținut în Aprilie 1903 a decis că al X-lea congres internațional contra alcoolismului să aibă sediul în B-pesta.

Subsrisul comitet aranjator, spre a coresponde dorințelor celor interesați a fixat în acest scop zilele din 11—16 Septembrie 1905.

Acest congres și va defige ținerea petractărilor în acea țeară unde pentru vindecarea periculelor contra alcoolicele încă nu s'a făcut nimica. Acea mică mișcare socială, care în urma unui atare congres al Vienei a pornit a avea ifluințe și în patria noastră deabea a ajuns a dovedi câteva cazuri și învinge cu greu pedecile începute.

Cestiunea alcoolismului s'a ivit mai demult din acest ram îngușt în care la început mișcarea pentru lecuirea lui a devenit o întrebare esențială a societăți.

Este lucru cunoscut, că alcoolismul șia băgat ghiarale sale spurcate în toate clasele societăți și apasă sărăcia, nefericește atâți oameni culți cât și necivilizați, deaceea acest congres nu se va ocupa numai de indivizi singuratici, de clase și reuniuni fără deosebire, ci se va ocupa cu toate ramurile omînerii și va căta ca cu concursul general al voitorilor de bine să stârpească această boală periculoasă. *Are congresul problema: ca să ne tîmăduiască de jos până sus de această viperă veninoasă aducînd omenimă la cunoștința de sine.* Activitatea lui se va estinde cu energiă și pricepere de a combate cu exemple practice alcoolismul seu pe cale de a l cumpăta, seu de a introduce abstenența dela el. Sigur, că deodată nu va găsi mijloace de a l nimici cu totul, dar va da la lumina lumii mijloace de al micșora și cu încetul de a l face imposibil de a-se mai estinde, dovedind urmările prea păgubitoare folosirei de băuturi alcoolice. — Chiar și congresul din Brema s'a ocupat numai cu principii fundamentale, pertractînd cauzele din punct de vedere al chestiunilor: sociale, pedagogice, igienice, juritice, medicale și economice și fiecare participant va putea vedea expresiunile interesante, din care va extrage neprețuite foloase științifice, sociale și materiale.

La acest congres cu misiune culturală sunt invitați nu numai reprezentanți ai Ungariei, ci și din toată Europa orientală și cu deosebire din statele Balcanice, căci s'a convins, că în aceste țări sau nu se cunoaște de loc, seau prea puțin profitul nespus de mare al distrugerii și al părăsirii de a bea în măsură necumpătată otrava alcoolică.

Se recomandă a participa cât mai mulți bărbați demni la acest congres că deseori nu se dă ocaziune a face astfel de experiențe, care numai cam în zece ani se poate convoca astfel de congrese.

Însăși comitetul aranjator invită a fi prea bine reprezentate toate națiunile din patriă, că și la așa convenire se se facă cunoștințe generale, primind idei și văzând experimente bogate, ear înapoindu-se acasă se revarse cunoștințele câștigate asupra neamului din care face parte ținând prelegeri populare și lăzind mijloacele salutare ba tipăriind broșuri și publicând în jurnale cauza scăpării și a folbaselor ce le poate primi și avea fiecare fiind cumpătat în băutură și urmând regulile higieniei științifice de trai și de viață. În comitetul aranjator sunt:

Ca președinți invitați de onoare:

Dr. *Albert Berzeviczy* ministru de cult. și inst. *Iosef Marcus* prim primar al B-pestei *Ioan Halmos* primar al capitalei.

In comitetul executiv al aranjării:

Ioan Halmos primarul capitalei ca președinte, *Otto Schwartz* *Babarczy*, consilier de curte reg. *Dr. Imre Nemenyi*, consilier ministerial. *Imre Vicola*, consilier de secție al capitalei ca subpreședinți și mulți medici, profesori de universitate, profesori de gimnasiu, preoți învățători, proprietari de fabrici, deputați, inspectori reg. de școală, senatori, juzi, secretari de stat, directori de bancă și fabrici etc.

Insinuări de participare la congres și ori ce îndrumări și deslușiri le dă *Dr. Filip Stein* prim secretar al comitetului în cancelaria din Budapesta IV Központi városház. Informațiuni verbale în fiecare zi dela 4—6 ore. Cu ocaziunea acestui congres se va aranja și o expoziție, pentru care scop informațiuni dă *Dr. Juliu Kovács* consilier. reg. și director al museului comercial (Bpesta) V. Vazikörut 32.) Taxa de membru este 6 cor. Care se plătește casarului Carol Tauffer farmacist VI. Teréz Körut 37.

Membrii capătă ori ce tipărituri gratis.

N. B. Scopul acestui congres contra alcoolismului și ordinea de zi a petrectărilor se va publica în un Nr. viitor.

SFATURILE PRACTICE

Cum se scoate sarea prea multă din bucate. Se întinde un ervet sau o pânză de in peste gura oalei în care se află bucatele și se presară o mână de sare pe acea pânză, prisosul de sare din bucate îndată se trage în sus. Trebuie să se observe la aceasta, ca bucatele să fie bine ferte. Tot acest efect are și un burete caurat pus în oală, pe când bucatele se află în ferbere. Buretele sugă din bucate toată sarea de prisos.

Ca să ouăle găinile anul întreg. Se se dea găinilor ca mâncare, coajă de sămânță de in amestecată cu fărițe de grâu, și cu făină de ghindă, muiete în apă și făcute aluat.

Contra vătămăturii. Se se fiarbă lapte cu făină de seară, și apoi se se facă cu aceasta cataplasma (oblojeală), ungere cu unt de lemn. Asemenea cataplasma se se schimbă din vreme în vreme, tot călduță fiind.

Răsboiul ruso-japonez.

Beligeranții pe mare.

Se știe numai atât, mai bine zis se bănuiește, că în apele chineze se va întâmpla în curând mult așteptata luptă navală, care va decide asupra dominațiunii pe mare a Rusiei sau Japoniei.

Ziarul »*Matin*« primește din Londra, știrea, că aglomerația năvilor engleze în apele chineze preocupă în serios guvernul frances. Japonia a cerut intervenția Angliei. Sunt temeri, că raporturile franco-engleze se vor turbura dacă Franția nu va da satisfacție Japoniei în privința chestiunii călcării neutralității.

Pe de altă parte Franța nu voește să contribuie la ruina flotei ruse. Amiralul Rosdestwenky nu poate să înainteze în largul mării până acum, din cauza numeroaselor nave japoneze de explorație.

O depeșă însă a ziarului »*Kölnische Zeitung*« din Saigo spune că flota rusă înaintază repede în direcțiunea Vladivostokului. Toate navele de transtort, cari însoțiau flota rusă, au rămas în Saigon.

Rosdestvensky și Birilev.

»*Lokalanzeiger*« anunță din Petersburg că Rosdestvensky suferă puțin de inimă, dar nu-l împedecă nimic a conduce și mai departe flota.

În Manoiuria.

»*Times*« primește din cartierul general japonez știrea, că linia de luptă

a Rușilor se estinde spre sud de Kirin. Pe terțul drept a fluviului Liao stă cavaleria generalului *Miscenko*. Aripa stângă a Rușilor o formează cinci corpuri de armată sub comanda generalului *Kaulbars*. Rușii au fortificat înălțimile situate spre nord de Kirin. În ultimile zile s'au întâmplat numai lupte de avantaposturi.

Linevici telegrafiază în 21 Maiu, că o trupă însemnată japoneză a atacat o coloană rusească spre sud de Șahoc. Pe drumul Madarinilor au înaintat două detașamente rusești, dintre cari unul s'a întâlnit cu infanterie și cavalerie japoneză, i-a scos pe aceștia din pozițiunile lor și a ocupat câmpia dintre fluviile Kaakhe și Khand. Celălalt detașament rusec a respins cavaleria japoneză din Taglou.

Petersburg. 23 Maiu. *Birilev* a fost numit comandant al flotei din Oceanul Pacific cu atribuțiunile unui comandant al unei armate de sine stătătoare.

NOUȚĂȚI

Abonamente la „Bunul Econom“ se pot face în fiecare timp, cu prețul din fruntea foii.

Domnii cari au primit foaia până acum și n'au trimis încă prețul de abonament, sunt rugați să binovioască a-l achita urgent.

Dar pentru biserică. Episcopia și oficiul rom. gr-or. din *Chelmac* și exprimă mulțămia publică Dlui Dr. *Alexandru Martă* adv. în Lipova, carele în scopul procurării mineului în 12 volume a ajutat cu 10 Coroane. Imiteze pe acest Domn binefactor și alții, căci cel ce dăruiește petru mări-ea lui Dzeu, va avea răsplata și în cer și pe pământ.

Distincție. S'a conferit medalia *Ben-Merenti* cl. I. D-lui: *Ioan cavaler Pașcariu* membru al Academiei romăe, ales la 4 Aprilie 1900, pentru lucrările sale literare.

Examenele înscris de maturitate s'au început Luni în 9/22 Mai la gimnasiul gr-or. român și la școala superioară comercială gr-or. rom. din Brașov. Examenele țin toată săptămâna. — La examenul de clasă al elevilor din cl. VIII gim. au reușit toți și anume 5 cu nota generală foarte bine, 12 cu bine și 12 cu suficient. La examenul înscris de maturitate au fost admiși 30 candidați.

La examene a fost exmis ca reprezentant al guvernului *Kunez Elek*, directorul suprem al districtului școlar Cluj.

Două milioane pentru ajutoarea lucrătorilor. Consilierului comercial *Dr. Lueg* din Hanovra, răposat săptămâna trecută, unul dintre cei mai bogăți proprietari de mine, a testat două milioane de marce pe seama instituțiilor de ajutoare a lucrătorilor minieri.

Un mare filantrop. În orașul Ferrara din Italia a rămas sămăna trecută cetățeanul Antonio Nuvolari, testând orașului întreaga lui avere. Se știe că Nuvolari e bogat, dar de așa bogăție, călă s'a constatat după moartea lui, nu visa nimeni. Patru milioane de lire face averea, care acum a trecut în proprietatea orașului, cu destinațiunea, că din venitele ei să se înființeze și susțină: un asil pentru femei sărace și bătrâne, un spital, un asil pentru copiii orfani, și alte instituțiuni de binefacere.

Fundațiuni nouă. Eminența Sa Arhiepiscopul și Mitropolitul Dr. Vladimir de Repșa din Cernăuț a făcut în timpul din urmă două fundațiuni. Câte de 10.000 cor., una pentru orfelinatul condus de «Societatea damelor române», iară alta pentru un orfelinat rutenesc sub conducerea societății damelor rutene. Capul bisericii Bucovinene a dat din nou probă de sentimentele nobile ce la nutrește pentru păstoriți săi, fără deosebire de naționalitate. Și cu toate acestea se mai află indivizi, cari au curajul trist, de a afirma că Arhiepiscopul e dușman al Rutenilor și conturbă pacea și buna înțelegerea între cele două naționalități. Faptele Eminenței Sale desminte în modul cel mai nimerit toate... se le zicem, atacurile dintr-o parte anumită.

Incasarea dărilor în ex-lex. Cât de slab întră dările în ex-lex, se vede din tabloul despre încasările în comitatul Pestei. În acest comitat s'au incasat în Aprilie numai 126,097 cor. dare directă cu 417,500 cor. mai puțin decât în aceeași lună a anului precedent, în cele 4 luni ale anului 1905 încasările s'au redus numai în acest comitat cu 768,000 coroane.

Avis. Cursuri de agronomie pentru învățatori pe vară. Măistrul de agricultură magh. în scop de a se califica învățătorii destinați a conduce școlile de repetițiune a înființat cursuri în: Gogașiu de jos, Algyógy, Breșznabánya, Csikszerd, Lugos, Hódmező-Vásárhely, Iászhéreny, Karcság, Szabadka, Rimaszombat, Szentimre, Nagy-Szent-Miklos Ada, Csacovár pe lângă școlile economice, ținându din 15 Iulie — 10 August a. c. La fiecare curs se admite câte 20 învățatori sau și învățtoare, cu totul deci 280 fără deosebire de confesiune. Fiecare învățator admis capătă pe acest curs din cassa statului 100 cor. altceva nimica. Se vor primi astfel de învățatori, cari n'au mai cercetat astfel de cursuri economice. Petițiunile cu documentele necesare să se înainteze la Op. Inspectori reg. de școale până la 31 Mai st. n.

Starea sămănăturilor și a câmpului în streindtate. După știrile sosite la Ministrul ung. de agricultură prin ambasadele streine: *In Germania:* Sămănăturile de toamnă, deși la răsărirea lor au suferit puțin de răceală, în genere totuși sunt satisfăcătoare. Săcările se arată mai bune ca grânele, acestea din urmă, cele sămănaute mai târziu, ear nu-

trețele (livezile) numai în părțile răsăritene sunt mai gingașe. *In Franța* la sămănăturile de toamnă a fost foarte priincios timpul încât n'a cauzat stricăciune mai de loc; grânele stau de tot bine. Teritoriul sămănat cu grâu, săcară și ovės este mai tot, ci în 1904, orz însă sa sămănat mai mult ca în anul trecut. *In Englițera.* Sămănăturile de toamnă stau bine; cele de primăvară, deși le-a atins unele locuri gerul, totuși progresază. Livezile sunt frumoase, au lipsă însă de căldură. Pomii au înflorit abundant. *In Elveția.* Sămănăturile de toamnă sunt bune; pășunilor și riturilor le merge bine; pomii și vițe promet recoltă bogată.

In țara nemțască inf. Napii de zahar din cauza frigului de primăvară sau sămănat puțin mai târziu, dar promit a da rezultate mai bune ca în anul 1904.

Etica creștinească sau Referințele morale ale omului de Pr. D. Voniga din Timișoara a apărut și se vinde a 2 Coroane, de cuprinsul următor: Prefața, Introducerea, conceptul și problema moralei creștinești, Condițiunile fundamentale ale faptelor morale, faptele morale, sau viața plăcută lui Dumnezeu, iubirea omului față de sine, iubirea către deaproapele, între împrejurări sociale și un adaus cu perfecțiunea vieții religioase-morale, sfaturi evanghelice și moartea în un stil eminent. Recomandăm tuturor această carte folositoare.

Nu le trebuie instrucțiunea gratuită. Ministrul de comerț va voi să organizeze pe șeama croitorilor și pantofarilor din Rose-nau (Rozsnyó) un curs de croit, în care deosebi sodalii să se însușiască iscusița croitorii. Măestrii croitori și pantofari au ținut în cauza aceasta sfat mare și au hotărât să răspundă ministrului, că nu le trebuie instrucțiunea oferită, fiindcă și pricep ei meseria destul de bine; ear dac sodalii vor fi introdusi în tainele croitului, vor face concurență măestrilor. Nu cursuri de acestea, ci îmbunătățire materială a stării meseriașilor așteaptă ei de la ministru.

Evaluarea poamelor și a legumelor. Pentru a se da un preț mai mare produselor din grădinile economice și a se repara referințele acestora, în zilele din 1-15 Junie a. c. se va ținea la ministrul de agricultură din B-pesta o întrunire de consfătuire, la care se invită: economi, grădinari, negustori, directorii fabricelor de conserve, reuniunile economice prin delegați lor, reprezentanți ai ministeriului de comerț și dela căile ferate. Tema principală a acestei consfătuiri este de a face propuneri meritorice, cum se să câștige un punct sigur economic, care apoi să se l aplice cu folos real pentru a se da valoarea cuvenită poamelor și legumelor și de a scăpa de speculațiunea negustorilor de aceste produse, cari le cumpără din grădini mai pe nimica și în piațe le desfăc cu prețuri înzecite. În privința aceasta se recomandă a participa și proprietarii nostri de grădini și legumărie,

căci mare poate fi folosul în viitor. Participanți pot cere informațiuni și pot face propuneri.

Apărarea contra falsificatorilor de lapte. Ministrul de agricultură magh. a adresat către toți comiți supremi ordinațiune de a se controla cu strictetă falsificarea lapte-lui și a produselor din lapte: brânză, smântână, unt, lapte acru, lapte bătut, liard, caș etc.

În această ordinațiune se cuprinde: că deoarece oficiile administrative de instanța I-mă, care sunt însărcinate a examina, analiza și controla produsele preparate din lapte, nu posed deplina experiență și instrucții detaliate în scopul acestei controle, pe viitor se vor exmite din partea inspectoratului economiei de lăptării organe prin toate comunele, care în mod incognito și secret se vor convinge prin fabrici și case, ba și la stăni de a nu se face falsificări. În ordinațiune se zice, că autoritățile politice să dea concurs acestor controlori. Falsificatori să vor pedepsi aspru.

Crime sub influința alcoolului. Duminică la 14 Maiu înși petreceau într'un biri din rafoa țaranii Pavel Secosan și Vasilie Simeon, lângă cari s'au atașat apoi Petru Socosan, Iosif Miloș și Toma Simeon. Bând ei, s'au luat la ceartă și apoi la bătae, care a fost așa de crâncenă, încât Vasilie Simeon și Toma Simeon au rămas morți. Petru Secosan, Iosif Miloș și Nicolae Miloș, învinuți că au ucis pe cei doi, au fost arestați și predați tribunalului din Lugoj. Mari neajunsuri face spurcata patimă a beției.

Epure — ucigaș! Țaranul Mihail Kókai din Zagyvárák, un mosneag de 72 de ani, în una din nopțile trecute visând epuri și voidind să prindă unul, a făcut în semn o mișcare așa de nenorocoasă, în cât a căzut din pat și și-a frânt gâtul. După chinuri de câteva ceasuri a murit. Nu's totdeauna visurile spume. Când visezi epure e semn de pacoste, apoi zicala «de unde sare epurele?»

Industria de patrie. Firma de fabrică Carol Wein Comp. în nr. de azi al foiei a publicat sub titlu «Atențiune» arătându-se special scopului și în prima linie se recomandă spre on. ateniune găzdoaielor noastre. Să cumpărăm numai unde se află mărfuri din patrie, prin ce-a-ce contribuim ca multe mii de mâni sârguitoare să și găsească de lucru, deci prin aceasta contribuim și la consolidarea economică a națiunii.

Corneliu Demeter. Apotecar în Orăștie. Apoteca N. Vlad are de vânzare «peronospin» mijloc aplicat cu cel mai mare folos în contra peronosporiei, la stropirea viilor. Aceasta e probat că cel mai bun, și prin folosință s'a dovedit a fi mai cu efect ca piatra vânăta sau alte asemenea mijloace, și e totodată cel mai lesne. E preparatul meu propriu. Prețul unui pachet 40 fil, Fie-care pachet e provăzut cu numele meu, și cu instrucțiune de întrebuințare.

Stropirea cu «Peronospin» e mai bine dacă se face în zi senină; pe timp noros ori ploios nu, nici contra vântului

Der »Peronospin«-ul, afară de vii se poate folosi cu efect admirabil contra boalei de grumpene, cum și la stărpirea omidelor și insectelor stricăcioase la pomi; contra păduchilor de trandafiri (la trandafiri fără var), și la desinfectarea cotețelor de galițe.

Cautiune. Cu ocaziunea ultimei opere din redouta din capitala un locotenent dela husari făcu cunoștință cu o gentilă demoazela din elita.

Nu după mult timp tinărul oficer peți mâna fetei oare. Tatăl ei-un funcționar de mare poziție în minister căzu în mare perplexitate, căci nu avea avere de a oferi cautiunea necesară. Astfel ofiterul se departă din casa familiei demoazelei tare mâhnit; familia fetei încă deveni îngrijată și tristă. Ofiterul ar fi repăst-bucuros din armată, însă nu era sigur de un post în stadiu civil.

Nu trecu mult și fu lovitat earăsi la familia fetei Toți ai casei cu fețe vesele și comunicară junelui ofiter, că a ajutat Dumnezeu și acum dispun numai de cautiune, dar și de trusoul necesar fetei. Cuni? Un frate al fetei luase la ziua nașterii lui un sort de loterie de clasa după calendarul din Banca lui Török din Budapesta și îl dăruie fetel. Din norocire cu acel sort făcu un câștig principal. Amorosul ofiter și frumoșica domnișoară în curând se căsătoriră devenind o familie fericită și aleasă din capitală.

„Când norocul și schimbă pasul,
N'aduce anul ce aduce ceasul“

CONVOACARE

Domnii acționari ai »Casei de păstrare în Mercurea«, societate pe acți, se convoacă prin aceasta la o

adunare generală extra ordinară, conform §. 16 din statutele societății, pe *Duminecă în 25 Iunie st. n. 1905, la 11 ore a. m.* în localul societății din Mercurea cu următorul

PROGRAM:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.
2. Raportul direcțiunii în afacerea zidirei caselor institutului conform concluzului Nr. 12 al adunării generale din 26 Martie a. c.
3. Presentarea normativului pentru fondul de binefaceri.
4. Eventuale propuneri.
5. Exmiterea a 2 acționari pentru verificarea procesului verbal.

În lipsa acționarilor recerțiți la adunarea generală din 25 Iunie conform §-lui 20 din statutele societății, adunarea generală se va ținea în *16 Iulie st. n. 1905* cu același program, la timpul și în locul deja indicat.

Domnii acționari, cari voesc a participa cu vot decisiv la adunarea generală, sunt poștiți, conform §-lui 17 din statute, a-și depune înainte de adu-

nare acțiile scrise pe numele lor, respective pe numele aceloră, pe cari îi reprezintă, precum și documentele de plenipotență, la cassa societății, eventual cu 48 ore înainte la cassa institutelor »Albina« Sibiu, »Cassa de păstrare« Seliște, »Sebeșana« Sebeșul-săsesc, »Mielul«, Poiana și »Brădetul« Orlat.

Mercurea, la 21 Maiu st. n. 1905.

Directiunea.

Tergurile din Ungaria, Transilvania și Banat.

Dela 8—14 Maiu v. 1905.

<i>Duminecă</i>	15	Budapesta, Silinghiu.
<i>Luni</i>	16	Chisdu.
<i>Marti</i>	17	Belin. Mihes. Sebeșul-săsesc.
<i>Mercuri</i>	18	Monor.
<i>Joi</i>	19	Aita-mare. Capolnoc-Mănăst. Ciacova. Dej. Lechnița. Timișoara. Uzon.
<i>Vineri</i>	20	Bioziod. Ciuc-Sereda. Ibașfalău. No-crighiu. Șarpatac. Zam. Zelau.
<i>Sâmbata</i>	21	—

Calendarul vechiu și nou al săptămânei.

Dumin. Samaritinci ev. Ioan c. 4, gl. 4, v. 7.

<i>Dum.</i>	15 P. Pahomié	28. Wihelm
<i>Luni</i>	16 P. Teodor	29 Maxim.
<i>Marti</i>	17 Ap. Andronic	30 Ferdinand
<i>Merc.</i>	18 M. Teodot	31 Petronella
<i>Joi</i>	19 M. Petriciu	1 Iuh. Inalt. Dlui
<i>Vineri</i>	20 M. Talaleu	2 Erasmus
<i>Sâmb.</i>	21 (*) Const. și El.	3 Clotilde

Redactor resp. VASILE DOMȘA, protopresbiter.

CUMPERAȚI!

Biblioteca »Bunul Econom«

Din această bibliotecă se pot comanda următoarele broșuri:

1. »Nutrețurile ierboase, cositurile, prepararea fânului și pășunile«.
2. »Economia porcilor, oilor și a caprelor«.
3. »Sămânța plantelor agricole și sământul lor«.
4. »Ingrijirea plantelor în cursul vegetațiunii. Recolta cerealelor«.
5. »Economia vitelor sau Zootechnia generală«.
6. »Agrologia sau cunoașterea pământurilor și mijloacele de a ale îmbunătăți«.
7. »Agricultura generală. Lucrarea pământului. Plugul, grapa, tăvălugul și alte instrumente de mărunțit pământul«.
8. »Ingrășămintele. Irigațiunile (udarea pământului)
- 9—10. »Prăsirea paserilor de casă (galițe hoare). Găinile, curcile, găinușele (bibilicele), gășcele, rațele, porumbii (porumbeii)«.
11. »Cultura cerealelor. (Grâul, săcara orzul, ovășul, meiul, hrișca, cucuruzul (porumbul)«.
12. Cartoful, napul (sfecla), inul, cânepa, rapița fasolea, linteaa, mazărea, și cultura lor.
13. »Economia cailor, vitelor mari, cor-nute și bivoliilor«.

Prețul unei broșuri 30 fil. pentru România 50 bani.

Comandele au ase adresa la administrațiunea »Bunului econom« Orăștie, Szászváros.

Sunt potrivite pentru prelegerile publice populare și pentru toți agronomii și proprietarii de pământ.

Sz. 449—1905. vegr.

Arverési hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a dévai kir. törvényszék 1903 évi 6465 számú végzése következtében Dr. Muntján Aurél ügyvéd által képviselt »Dacia« érzintézet javá a, Teakoj Simion hagyatéka ellen 500. kor. s járuléka erejéig fogantatott kérelmitési végrehajtás útján lefoglalt és 1216 koronára becsült következő ingóságok, u. m. szarvasmarhák és szekerek nyilvános árverésen eladtnak.

Ezen árverés a szászvárosi kir. járásbíró-ság 1904-ik évi V. 992/5. számú végzése folytán 500 kor. tőkerekövelés; ennek 1902 évi május hó 9 napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig 111 korona 05 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Nagy-Denken alperesek lakásán leendő eszközésére az 1905 évi június hó 7 napjának délelőtti 9 óráj határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivtnak meg, hogy az érintett ingóságok kézpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérők, becsáron alul is el főgnak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szászvároson 1905 évi május hó 22 napján.

(P. H.) Schuster Vilmos
kir. bír. végrehajtó.

De vânzare

se află beuturi bune și curate
la

Daniel Zerbes

în Orăștie, strada Pantofarilor Nr. 4

Vin alb și negru Schiller, dus afară
litru per . . . . . 72 fileri

Cumpărându-se à 5 litri 64 fileri

Vin din recoltă anului trecut 60 fil.

Oțet de vin excelent . . . . . 80 «

Silvoriu din cultivarea proprie 50° tare

dus afară în case litru per 1 c. 60 fil.

Cumpărându-se câte 5 litri 1 « 40 «

Vinars de prune (țuică) de 2 ani, pro-

ductie proprie, fert simplu, dus afară

litru per . . . . . 56 fileri.

Luându-se câte 5 litri 52 fileri.

Spirt litru per . . . . . 1 cor. 20 fil.

La sub vânzători cu preț și mai estin.

Atențiune!

Veritabilă marfă de Sepeș de calitatea cea mai încrezută de bună și vestită.

Pânză de in și articole de damast, se pot afla în fie-care prăvălie mai mare.

Marca de scutiro a fabricii înregistrate din Késmark.

Fabricatele din Késmark care sunt provăzute cu marca aceasta.

FABRICAT DIN PATRIE

De vânzare.

Să află în Orăștie 2 omnibuse de hôtél în stare bună cu preț convenabil, asemenea un fiacker și mai multe obiecte de cafea și birt solide (vase, tacâmuri, servete, fețe de masă, șeici de cafea etc.)

Informațiuni la administrația acestei foi. 3-3

Pentru 5 coroane

trimit 4 1/2 chilograme (c. a. 50 bucăți) puțin deteriorat dar' fin

SĂPUN DE TOALETĂ

ales frumos, de rose, crin, iorgovan, viorele, reședă, iasmin și lăcrămioare. — Pe lângă trimiterea înainte a sumei sau cu rambursă trimite:

Alexandru D. Scheffer
Budapesta, VIII. str. Bezerédi nr. 3.

Tusea!

Cine suferă de ea, să folosească

Karamellele lui Kaiser

singure mijloc pentru alinarea și vindecarea acestor dureri.

2740 de dovezi autentice constată efectul sigur la: **tuse, răgușeală, catar și curățire de flegmă.**

Pachetele sunt à 20 și à 40 fileri în toate farmaciile și în Orăștie la apoteca **Josef Graffius.**

Căutați să fie cu marca de scutire din depositul „Treii brazi.”

„DACIA”

instituit de credit și economii, societate pe acții.

Reședința societății: **Orăștie** (Szászváros, Broos).

Birourile societății se află în casele proprii:
(Strada Berăriei nr. 12).

Capital social 100.000 cor.

Operațiunile societății sunt:

A) primește depuneri spre fructificare.

a) *depuneri* fără anunț până la 100 cor. 5 1/2 %.

b) *depuneri* mai însemnate cu anunț de un an cu 6 %.

c) *depuneri* făcute de biserici, școale, corporațiuni culturale ori cu scop de binefacere cu 6 %.

Contribuția erarială pentru sumele depuse se plătește prin institut.

Regulamentul special pentru depuneri se cuprinde în libelul de dăduni.

Depuneri, ridicări și anunțări se pot face și prin postă și se rezolvă fără întârziere.

B) Acoardă credite personale pe lângă cambii.

C) Acoardă împrumuturi pe efecte.

D) Acoardă împrumuturi pe lângă siguranță hipotecară.

E) Institue ramul de amanetare pe aurituri, argintării, pe lângă dispozițiile legale existente, procurându-și concesiunea forului competent.

F) Cumpără și vinde efecte publice, pe cari în cas de lipsă le poate lombarda.

G) Cumpără și vinde realități.

H) Cumpără și vinde ori-ce lucruri mobile.

I) Tot felul de întreprinderi comerciale și economice, în societate cu alții ori singură.

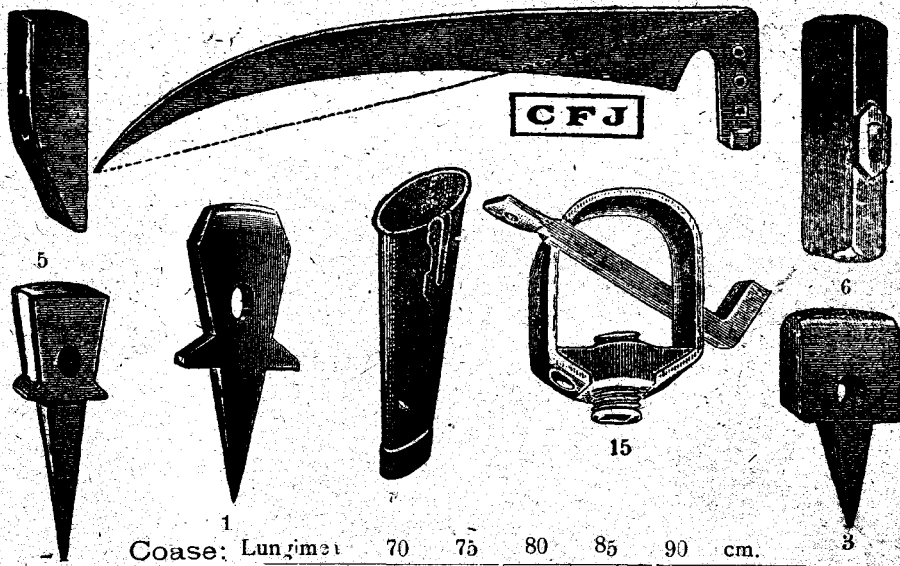
K) Finantează patente.

L) Arêndează și exarêndează realități și alte drepturi și întreprinderi de tot soiul.

Direcțiunea.

17-

Carol F. Jickeli, Sibiu. (La coasa de aur).

Coase: Lungimea 70 75 80 85 90 cm.

1 bucată C. 1.60 1.60 1.60 2.- 2.-

Pentru fiecare bucată garantez. Adecă eu schimb ori-ce coasă provăzută cu semnul [C.F.J.] care nu ar corespunde, chiar și atunci, când ea a fost bătută și întrebuințată. Economilor le pot recomanda cu cea mai mare încredere coasa aceasta. În decursul a ilor s'a sporit foarte tare numărul coaselor vândute.

La cumpărare de 10 bucăți se dă o bucată pe deasupra!

Coasa aceasta cu semnul [C.F.J.] se mai poate procura la firmele următoare:

Societatea „Consum”, Cisnădie,
Ioan T. Gross, Sebeșul-sisesc,
Regna Buchholzer, Cața,
Iosif Graef, Șona,
Michael Ehrmann, Șeica-mare
Michael Simonis, Dășoara,
Iosif Cans, Blaj.

Carol Waedt, Bălcaci,
Ioan Schlattner, Chișd,
Ioan K. Schuller, Agnita,
Iosif Schuster, Frăua,
Andrei Nemenz, Richișdorf,
W. Prischak, Brad,
T. Schnell, Sărkány.

Nicovate, forma, fig. 1 2 3 Ciocane, fig. 5. à 250 300 fig. 6 à 300 grame
1 bucată C. 1.- -96 -86 1 buc. C. -86 -90 C. 1.-

Nicovalele și Ciocanele se vând pe lângă garanție pentru fiecare bucată. Fiecare bucată, care s'ar dovedi sau prea moale sau prea tare, se schimbă.

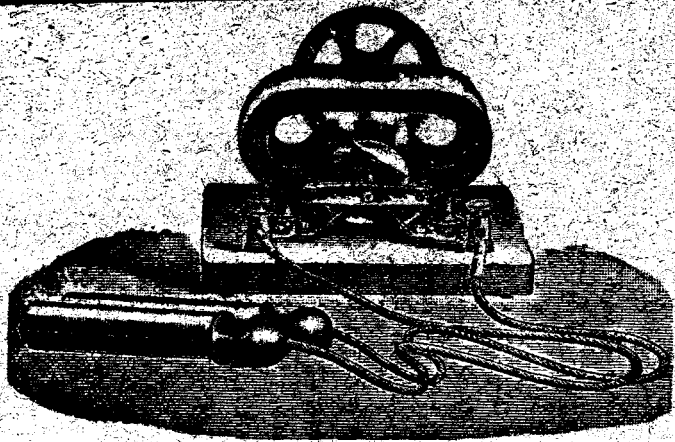
Verigi de coase fig. 15 **fig. 7 Tocuri de cuți**

pentru întepenirea coasei, Dimensiunile 40/42 mm. smălțuite pe dinlăuntru și dinafară,
1 bucată C. -40 1 buc. C. -18

Cuți dela 10 bani în sus, în variație bogată. Indesebi recomand: **Outile americane** 1 b. C. -40

Cuți de Bergau vinete închise cu semnul [C.F.J.] 1 bucată C. -80

Toporiște de coase, obicinuite de lemn C. -44 **Toporiști pentru coase de holde** (model introdus de Iulius Teutsch) 1 buc. C. -90. **Greble de fer pentru coasele de holde** pentru a le șirofa pe toporiștile obicinuite de lemn, 1 bucată C. 1.30. 15-52

„ELEKTROPHOR.“

Aparatul original american electro-medical se poate singur folosi, contribuie la întinerirea și lungirea vieții.

Electricitatea este viață!

Dau sfat tuturor omennilor de o construcție mai slabă: e și procure acest aparat, căci el conține electricitate, îndrepte nervii, reînnoiește sângele, agerește simțirile, activează o lucrare normală a sângelui și a sistemului nervos, scutește de multe morbururi.

Dr. Bourg, membru al facultății de medicină din Paris astfel raportează: Prin înțrebarea acestui aparat s'au vindecat nu numai podagra, rheumatismus, junghiuri, hysterie, asthmă în sute de casuri, alinând trate acestea, unde măiestria și dibăci medicilor fu zadarnică, dar a ajutat la toate boalele de nervositate, dureri de cap, coică, surditură de urechi, insomniă, hypochondrie, cu deosebire la hemoroide a evaluat în câte-va zile, une-ori deja după cât-va ore o alinare miraculoasă și îndeosebi la cele mai grele morbururi femecești afară bolnavele tămăduire sigură și chiar la ferreile în stare binecuvântată. Prețul unui aparat mic complet 20 coroane. (Numai pentru cei tare simțitori). Prețul unui aparat mare complet 30 coroane. (Pentru vindecarea suferinzilor cerbicoși). Trimiterea se face cu mandate postale sau prin ramburs.

ANTREPRISA ELECTROPHORA

Budapesta, VIII. strada Aggteleki Nr. 15/E.

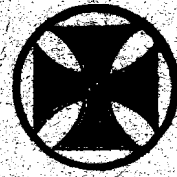
Cruce sau stea dublă electro-magnetică.

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta.

vindecă și inviorează

Deosebită atențiune
rării, că acest aparat
de 20

Nu e mijloc secret.

pe lângă garanție.

e a se da împreju-
vindecă boale vechi
de ani

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, fricturi de ureche, bătăie de inimă, sgârțuiri de inimă, asma, aușul greu, sgârțuiri de stomac, lipsa poftei de mâncare, rătăcirea la mâini și la picioare, reuma, podagra, ischias, udul în pat, influenza, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. În cancelaria mea se află atestate încurse din toate părțile lumii, cari prețuesc cu mulțămire invențiunea mea și oricine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. publice asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confundă cu aparatul „Volta“ deoarece ce „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficial oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat. Deja estinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă îndeosebi.

Prețul aparatului mare e 6 cor.

folosibil la morbururi cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e 4 cor.

folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țeară și streinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V. strada Vadász 42 G. colțul strada Kálmán.

„MINERVA“ institut tipografic în Orăștie.

Efectuește ori-ce lucrări aparținătoare artei tipografice.

Casse de fer și oțel signe contra focului și spargerii

pentru păstrat bani, registre și documente în toate mărimile și formele.

Soliditate garantată.

Prețuri estine.

A se adresa la: Prima fabrică transilvană privilegiată ces. și reg. de casse de fer și oțel

alui

R. ÖSZY

Sibiu — Nagyszeben

Strada Dumbrăvil Nr. 3.

Strada Bruckenthal Nr. 5

Înșă curent ilustrat se trimite la cerere gratis și franco.

THE MUTUAL

Societate pentru asigurări de viață în New-York.

Averea institutului la 31 Decemvrie 1904 a fost

2.284.862.000 franci.

Contractele dela „The Mutual“ sunt neatacabile după doi ani dela datul subscrierii. După un an de valabilitate se plătește suma asigurată și în cas când moartea a provenit din sinucidere sau duel. Contractele dela Mutual sunt libere de ori-ce restricțiuni atât cu privire la locuință și călătorii cât și cu privire la împlinirea datorinței militare în cas de răzbel pe uscat și pe apă. Afară de aceasta acei indivizi cari sunt în armata comună ces. și reg., la marină, precum și rezerviști dela armata teritorială (honvéd) și glotașii în cas de mobilizare și răzbel sunt asigurați cu valoarea deplină a sumei asigurate din contract fără cea mai mică detragere și fără de a se plăti pentru acest favor vre-o taxă deosebită.

Agentura principală în Ungaria:
Budapesta, VI., Andrassy-ut 20.

Totfelul de îndrumări și deslușiri se dau cu plăcere și la administrația acestei foi. 7-52

Nu există

Săminte agricole și de grădină mai bune și mai recomandabile

ca acelea, care le expediază de 28 ani

MAUTHNER ÖDÖN Furnisorul Curții Regale în BUDA-PESTA.

Cancelaria și depozitele: Str. Rottenbiller 33. Localul de vânzare: Str. Andrassy 23.

(139)

Catalogul ilustrat, de 226 pagini, se trimite la cerere gratuit și franco.

18-52